



## ΠΟΙΜΑΝΤΙΚΑ ΣΤΙΓΜΙΟΤΥΠΑ

# ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΙ ΑΠΟΗΧΟΙ

Τοῦ κ. Α. Μ. ΣΤΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ 'Αναπλ. Καθηγητοῦ τοῦ Παν/μίου 'Αθηνῶν

Εἶναι πολλὲς φορὲς ποὺ ἔμεῖς οἱ πανεπιστημιακοὶ δάσκαλοι διερωτώμεθα γιὰ τὴν ἀπήχηση ποὺ μπορεῖ νὰ ἔχουν ὁρισμένες διδακτικὲς πρωτοβουλίες στὸνς φοιτητές μας. Ἰδιαίτερα ἐκεῖνες ποὺ προλειαίνουν τὴν ἔξοδό τους στὴν ἐπαγγελματικὴ ζωὴ καὶ προετοιμάζουν τὴν μετέπειτα σταδιοδομία τους σὲ χώρους ποὺ θὰ ἀσκήσουν τὸ λειτούργημά τους. Ἐὰν ἡ σύγχρονη τάση στὰ Πανεπιστήμια εἶναι ἡ σύνδεση τους μὲ τὴν κοινωνία καὶ τὴ βιομηχανία, παλαιὰ παραδόση στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ φρόντιζε γιὰ τὸ πέρασμα τῆς Θεολογίας στὴ ζωὴ καὶ τὴ σύζευξη τῆς θεωρίας μὲ τὴν πράξη, τῆς διδασκαλίας στὴν αἴθουσα μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ καὶ τὴν ἐνοριακὴ ὁργάνωση.

Αὐτὸ γινόταν καὶ γίνεται μὲ τὸν τεχνικὸ ὅρο «ποιμαντικὲς ἐπισκέψεις» ποὺ πραγματοποιοῦνται υποχρεωτικὰ οἱ φοιτητὲς σὲ χώρους ποιμαντικῆς διακονίας (ἐνορίες, νοσοκομεῖα, ἰδρύματα) στὰ πλαίσια τοῦ μαθήματος τῆς Ποιμαντικῆς, ὑπὸ τὴν ἐποπτεία τοῦ διδάσκοντος καθηγητοῦ καὶ τὴν εὐθύνην βοηθῶν καὶ ἐπιστημονικῶν συνεργατῶν<sup>1</sup>. Συχνὰ οἱ φοιτητές μας ἐκφράζονται θετικὰ καὶ μὲ ἐνθουσιασμὸ γιὰ τὴν πολύτιμη εὐκαιρία ποὺ τοὺς παρέχεται. Πρόσφατα μάλιστα, ἐκφράστηκαν πιὸ συγκεκριμένα πάνω σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα σὲ ἑρώτημα ποὺ τοὺς τέθηκε ὄμαδικὰ γιὰ τὴ συμβολὴ τῆς ποιμαντικῆς ἐπισκέψεως στὴν ἐκ μέρους τους κατάνοηση τῆς ἐνοριακῆς ὁργάνωσης καὶ ζωῆς, γιὰ τὸ πόσο, δηλαδή, χρήσιμη εἶναι αὐτὴ ἡ ἐμπειρία καὶ πόσο πλούτο συναποκομίζουν μετὰ ἀπὸ τέτοιου τύπου ἐπισκέψεις. Μ' αὐτὸν τὸν τρόπο ἡσυχάζουν λίγο καὶ οἱ δικές μας ἀνησυχίες γιὰ τὴν ἀποτελεσματικότητα αὐτῶν τῶν ἐκπαιδευτικῶν διαδικασιῶν.

"Ἄλλα ἀπ' αὐτὰ τὰ ἀποτελέσματα τὰ μαθαίνουμε ἀμέσως καὶ μὲ ἀπ' εὐθείας ἐρωτήσεις, ἄλλα περνάει καιρὸς καὶ τὰ πληροφορούμεθα μετὰ ἀπὸ χρόνια. Πιστοποιοῦμε ἔτσι ζυμώσεις ποὺ διαρκοῦν σὲ μάκρος καὶ τὰ ἀγαθὰ ἀποτελέσματα ἀκολουθοῦν εἴτε σὲ ἀπ' εὐθείας ἐφαρμογὲς τῶν διδαγμάτων εἴτε περνοῦν σὲ ἀποτυπώσεις ποὺ μπορεῖ νὰ πάρουν καὶ τὴ μορφὴ διηγήματος ἢ ἄλλης μορφῆς τοῦ λόγου.

Πρὸν λίγες ἡμέρες ἥλθε στὰ χέρια μου ἔνα τέτοιο κείμενο «ἐν διηγήματος εἰδεῖ» ἀπὸ παλαιὰ φοιτήτρια μου, ἡ ὅποια καὶ ἄλλοτε ἔχει συμβάλει στὶς στῆλες ποὺ ἐπιμελοῦμαι. Ἡ ἐμπνευση γιὰ νὰ τὸ γράψει τῆς ἥλθε ἀπὸ σκέψη ποὺ εἶχε κάνει ἥδη ἀπὸ τὰ φοιτητικά της χρόνια, ἀρχὲς τῆς δεκαετίας τοῦ ὀγδόντα. Τότε ποὺ εἶχαν πραγματοποιήσει «ποιμαντικὴ ἐπίσκεψη» στὸν ἄγιο Γεράσιμο Ἰλισῶν.

«Ἐκεῖ πραγματικὰ κατενθουσιαστήκαμε ἀπὸ τὴ συζήτηση τῶν Ἐφημερίων σχετικὰ μὲ τὸ ποιμαντικὸ ἔργο τους. Φεύγοντας μᾶς ἔδωσαν δῶρο μιὰ εἰκόνα τοῦ ἀγίου Γερασίμου σὲ ξύλο. Αὔτες τὶς εἰκόνες μᾶς εἶπαν πῶς εἶχαν μοιράσει στὸ ἐκκλησίασμα τὴν Κυριακὴ τῆς Ὁρθοδοξίας. Αὐτὸ ἔμεινε, γράφει, βαθιὰ χαραγμένο στὸ μυαλό μου. Πιστεύοντας πῶς ἡ Ἐνορία καὶ οἱ Ἐφημέριοι πρέπει νὰ πλησιάσουν περισσότερο τὸ σύγχρονο ἀνθρώπο, νὰ τὸν ζεστάνουν, νὰ τὸν ἀγκαλιάσουν, ἔγραψα τὸ κείμενο αὐτό».

Βλέπετε, ἡ ἀμφιδρομὴ ἐπικοινωνία λειτουργεῖ γόνιμα καὶ φιλοκαλικὰ γι' αὐτὸ καὶ σκέφτηκα τὸ διηγῆμα τῆς Ὁρθοδοξίας ποὺ μοῦ ἔστειλε ἡ θεολόγος - καθηγήτρια κυρία Σταυρούλα Κάτσου - Καντάνη νὰ τὸ δημοσιεύσω εὐθὺς ἀμέσως στὴ στήλη τοῦ περιοδικοῦ μας «Φιλοκαλικὴ Ἐνημέρωση»<sup>2</sup>. Ἐξυπηρετεῖ ἄλλωστε καὶ τὴν διὰ διὰ βίου ἐκπαίδευση ὅλων μας. Ὁ ἑνας μαθαίνει ἀπὸ τὸν ἄλλο καὶ πάει συνέχεια.

1. Βλ. Ὅδηγὸ Σπουδῶν τοῦ Τμήματος Κοινωνικῆς Θεολογίας (1995-1996), Προεδρία Καθηγητοῦ Ι. Παναγοπούλου, Ἀθῆνα 1995, σ. 41. Γιὰ τὶς «ποιμαντικὲς ἐπισκέψεις», βλ. στὸ βιβλίο τοῦ Α. Μ. Σταυροπούλου, Σύγχρονοι ποιμαντικοὶ προβληματισμοί, Ἀθῆνα 1988, σ. 92-102, 117-123 καὶ τὸ ἀρθρὸ τοῦ Πρεσβυτέρου π. Γεωργίου Χρ. Εὐθυμίου, Ἐπιστ. Βοηθοῦ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Παν/μίου 'Αθηνῶν, Οἱ ποιμαντικὲς ἐπισκέψεις «ἐπιβασις» τῆς ποιμαντικῆς διδασκαλίας, στὸν «Ἐφημέριο» τῆς 1-15 Ιανουαρίου 1994, σ. 21-24. Γιὰ τὴ σύζευξη θεωρίας καὶ πράξεως στὴν ποιμαντικὴ θεολογικὴ ἐκπαίδευση, ὅμωνυμο ἀρθρὸ τοῦ Καθηγητοῦ 'Ηλία Πατσαβοῦ στὸν «Ἐφημέριο» (1991, σ. 354-355· 1992, σ. 12-14, 45-46, 61-62) καὶ σὲ ἀνάτυπο ('Αθῆνα 1993, 16 σ., ὅπου ἔχει παραλειφθεῖ ἡ Εἰσαγωγὴ τοῦ ἀρθροῦ).

2. Βλ. «Ἐφημέριο» 1995, σ. 328-329 καὶ 1996, σ. 16-19.